

[Hauge.]

sagt, udarbejdet som et Forslag til en Lejlighedslov, en Kriselov, for det første, fordi de Beboelsesejendomme, der er opført siden 1. Januar 1918, er for dyrt opført, fordi det viser sig, at i hvert Fald en stor Del af de Ejendomsbesiddere og de Lejere, der er Tale om, ikke kan svare, hvad de skal, for at Ejendommen kan være udlejet paa en saadan Maade, at den kan forrentes, og for det andet, fordi der er en betydelig Arbejdsløshed i Byggeindustrien. Der bygges ikke i tilstrækkeligt Omfang, fordi forskellige Ting stiller sig hindrende i Vejen for Boligproduktionen. Det er dyrt at finansiere Foretagenderne, det er vanskeligt at laane Penge til rimelig Kurs, og det er navnlig vanskeligt at faa de sidste Prioriteter ind i Bygningerne. Det er derfor en Urimelighed at beskatte saadanne Beboelsesejendomme indenfor en rimelig Størrelse, der er blevet for dyre paa Grund af forskellige Omstændigheder, at lægge en yderligere Byrde paa dem ved at paalægge dem Ejendomsskyld. Vi har jo allerede nu mange Eksempler paa, at Lejen ikke kan betales i det Omfang, der er paakrævet, for at den paagældende Ejendom, der er opført siden 1918, kan forrentes, og det har man jo ogsaa forudset her i Rigsdagen. Regeringen har forudset det ved Loven af 1922 om Oprettelse af Statsboligfonden, hvorefter der er givet en Mængde Laan paa Statens og Kommunernes Regning til Boligbyggeri. Ved denne Lovs Givelse har man taget i Betragtning, at der kunde komme en Periode — og der er kommet —, i hvilken Byggeriet vilde blive for dyrt; som Følge deraf maatte der træffes særlige Bestemmelser, og de er truffet i Loven, idet der i § 5 er givet Regler for, at Staten og Kommunerne i visse Tilfælde kan træde hjælpende til, saaledes at de paagældende, der har opført Ejendomme, kan blive ved med at bevare deres Ejendomme og enten faa Henstand med en Del af den Ydelse, de skal præstere, eller helt faa den eftergivet indenfor et nærmere betegnet Tidsrum. Men desværre er § 5 endnu ikke kommet til Anvendelse, uagtet det Gang paa Gang har været paa Tale, at nu maatte Tiden være inde til, at man viste de byggende det Hensyn, som de kunde forvente. Der er givet et Tilsagn om, at Sager § 5 vedrørende snarest muligt skulde blive taget op til endelig Prøvelse, men endnu er det ikke sket. Der er sket adskillige Henvendelser til Regeringen og Rigsdagen. For et Par Dage siden var der paa ny en Deputation i Folketingets Finansudvalg for at henlede Opmærksomheden paa den fortvivlede Si-

tuation, som navnlig Parcelbyggerne var kommet i, nu da det ikke længere var muligt for mange af dem med de Indtægter, de har, at svare enhver sit.

Vi staar ogsaa overfor en anden Vanskelighed, nemlig den, som jeg allerede har antydnet, at man ikke kan faa Byggeriet til at gaa paa normal Maade. Der er jo ikke Tvivl om, at en væsentlig Del af den Arbejdsløshed, der nu findes i Byggeindustrien, vilde høre op, saafremt Byggeriet kunde komme i Gang i et saadant Omfang, at man kunde sige, at nu præsterer man til det normale Behov. Det gør man ikke i Øjeblikket, og Lovforslaget er tænkt som et Led i Foranstaltningerne for at faa Byggeriet i Gang igen paa normal Maade. Der er jo ikke Tvivl om, at dersom man kan faa Byggeriet i Gang og ikke mindst Boligbyggeriet, vil man derved i væsentlig Grad bidrage til at afhjælpe Arbejdsløsheden. Det erkendtes jo ogsaa fra Regeringens Side i 1922, da vi havde den samme Indenrigsminister, som vi har nu. Paa hans Foranledning blev der nedsat et Udvalg, som skulde overveje, hvad der skulde gøres for at faa Byggeriet i Gang. Dette Udvalg arbejdede i Maaneder uden at naa til Enighed. Men der kom dog det ud af Udvalgets Arbejde, at Ministeren hen paa Efteraaret foreslog den Lov, efter hvilken Statsboligfonden kunde yde Laan, og Motiveringen var den Gang for de Foranstaltninger, man drøftede, og de Foranstaltninger, som da blev iværksat i Henhold til Loven af 1922, at naar man fik Byggeriet i Gang, vilde det væsentligt bidrage til at faa Arbejdsløsheden afhjulpet, foruden at man naturligvis gjorde det, som var paakrævet med Hensyn til at skaffe de nødvendige Boliger til Befolkningen.

Den Skattelempelse, der her foreslaas givet paa Tid for ikke blot de Ejendomme, der er opført, men ogsaa de Ejendomme, der opføres i de første 5 Aar, er jo tænkt som et Led i Foranstaltningerne til at faa Byggeriet i Gang og dermed faa Arbejdsløsheden afhjulpet. Det forekommer mig, at alle maa erkende, at det er en Ubillighed, for ikke at sige en Urimelighed, at beskatte selve den nødtørftige Bolig, og ikke mindst, naar man erkender, at denne Bolig er tilvejebragt under højst vanskelige Forhold og er opført for dyrt. Man gør den endnu dyrere for vedkommende ved, at man lægger særlig Skat paa den til Stat og Kommune.

De Foranstaltninger, her foreslaas, er ikke generelle, de tager ikke Sigte paa at røre ved bestemte Principper vor Skattelovgivning vedrørende, de tager udelukkende Sigte paa den Tid, vi er inde i med dens Vanskelig-